

SLU Grogrund

sammanställd av Eva Johansson och Boel
Sandskär

SAMMANFATTNING AV

AVSLUTAT PROJEKT SLU ID: SLU.Itv.2018.1.1.1-660

2022-08-21

Huvudmannaskap och ekonomi för sortframställning av äpplesorter

Projektets genomförande

SLU Grogrund fattade 2018-07-03 beslut att finansiera delprojektet

”Huvudmannaskap och ekonomi för sortframställning av äpplesorter” inom Framtidens äpple, med en summa av 500 000 SEK, under en period av ett år.

Genomförandet av projektet uppdrogs åt SLU Holdings VD, med löpande avrapportering till SLU Grogrundns programchef och säkerställd dialog med styrgruppen för SLU Grogrund under projektets gång. Delprojektet syftade till att bidra med ett förslag om hur en hållbar nationell sortutveckling och effektiv kommersialisering av nya äpplesorter skulle kunna åstadkommas genom offentlig och privat samverkan. Arbetet inom delprojektet bedrevs i form av

a) tre scenarier;

- 1) hög nivå (en ny äpplesort vart 5:e -7:e år för yrkesodling),
- 2) medelnivå (en ny äpplesort vart 10:e -15:e år till yrkesodling),
- 3) låg nivå (sorter till hemträdgård),

b) diskussioner med växtförädlare, handel, institutioner, odlarföreningar etc.,

c) en översikt över hur växtförädling av äpplen bedrivs i andra närliggande länder, och

d) förslag på nytt huvudmannaskap för växtförädling av äpple.

Projektets resultat

Resultaten från delprojektet visade att det finns ett intresse för svenskproducerad frukt i butik medan behovet av svensk växtförädlad frukt var svårare att förstå. I Sverige finns ett ökat intresse av att odla frukt, och då framför allt äpple, både hos befintliga odlare och hos allmänhet som är intresserade av att starta odlingar. Odlare ser ett behov av tillgång till fruktträd som klarar det svenska klimatet, ger bra och säker skörd och avkastning av frukt som kan lagras länge och finnas tillgänglig för konsument under stora delar av året. Både odlare och handel uttryckte att konsumenter gärna vill ha äpplen av typ och med smak som man relaterar till svenskodlad (krispighet och syrlighet). Odlarna uttryckte att man gärna odlar äppelträd som är växtförädlade i Sverige, men egentligen lika gärna sådana som är växtförädlade någon annanstans, under förutsättning att de har rätt kvalitetskriterier. Odlarna såg fördelar med svensk växtförädling och möjligheterna att förädla specifikt för den svenska marknaden, men ansåg att de själva hade begränsade tillgångar att vara med och bidra med. Odlare uttryckte också det som problematiskt att en ny svenskförädlad sort som släpps, ofta inte är ”färdigt” för marknaden.

Översikten över växtförädling av äpple i andra länder visade tydligt att staten i samtliga fall gick in med medel till växtförädling, ingenstans bedrevs växtförädling helt kommersiellt. Ingen av de kontaktade aktörerna, som eventuellt skulle kunna

ta över huvudmannaskapet för svensk växtförädling av äpple, var intresserade av detta om inte betydande statliga anslag tillfördes. Därför förordades en fortsatt lokalisering av växtförädling av äpple till SLU. Resurser (befintliga och uppskattade som möjliga) kommer att resultera i ett växtförädlingsprogram enligt scenario låg nivå till en kostnad om 4,5 miljoner SEK/år. Ska verksamheten kunna uppgraderas till mellan eller hög nivå- scenarierna krävs ytterligare 1 resp. 2 miljoner SEK/år i form av statliga eller andra medel.

Projektets slutsatser

Äppelförädlingen kommer i ett första steg att ligga kvar på SLU med en låg verksamhetsgrad eftersom ytterligare finansiering saknas. Ska detta kunna förändras, krävs ett helhetsgrepp som inkluderar hela äppleproduktionen.

Publikationer/arbetsmaterial, sorter, produkter eller annat material som utkommit från projektet

Nilsson A, Eriksson U, Jakobsson N (2020) Nytt huvudmannaskap och breddad finansiering av äppelförädlingen. Arbetsmaterial. SLU ID: SLU.Itv.2018.1.1.1-660.